

Виходячи з аналізу повноважень представника митного органу, вважаємо, що у даному випадку «розгляд справи судом» слід трактувати значно ширше, ніж зазвичай.

Про вказане свідчить той факт, що участь представника митного органу з метою підтримання вказаної вище позиції є очевидною і під час перевірки судом законності та обґрунтованості постанови у справі про порушення митних правил.

Варто відмітити, що відповідно до ч. 1 ст. 501 МК України і представник, і посадові особи, які здійснювали провадження у справі про порушення митних правил, повинні бути працівниками одного й того ж митного органу. Вказане є важливою ознакою представника цього органу та впливає на можливість отримання ним відповідних повноважень шляхом оформлення довіреності щодо участі у провадженні у справах вказаної категорії.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри адміністративного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Шульга М.Г.

**ІВАНОВА АЛІНА ЄВГЕНІВНА,
к.ю.н., асистент кафедри адміністративного права
та адміністративної діяльності
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого**

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Митні органи України – один із різновидів учасників публічно-правових та інших відносин, що склались під впливом загальних тенденцій формування структури державних органів, потреб наукової організації та забезпечення ефективної діяльності цих органів, простоти та зручності для осіб які

первозять через митний кордон товари та транспортні засоби, можливості співпраці з митними органами інших країн.

Митні органи України є невід'ємним елементом системи центральних державних органів виконавчої влади і здійснюють функції в галузі митної справи відповідно до Конституції України, Митного Кодексу України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також з інших нормативно-правових актів. Провідною ідеєю є те, що держава суверенна у здійсненні митної справи і тільки вона на підставі закону відповідно до виправданих практикою підходів та рекомендацій науковців встановлює систему митних органів України.

Специфіка митних органів України в системі державних органів України визначається покладеними на них завданнями та функціями.

Чинним законодавством митні органи віднесені до воєнізованих органів. Це означає, що співробітники цих органів мають право носити зброю та інші засоби індивідуального захисту. У передбачених законом випадках вони можуть застосувати ці спеціальні засоби (вогнепальна зброя, наручники, упаковки з газом дратівливої дії, засобами примусової зупинки транспортних засобів, тощо).

В багатьох країнах світу, такі органи віднесені законодавством до правоохоронних. Оскільки митні органи України теж здійснюють правоохоронні функції щодо захисту її економічного суверенітету і економічної безпеки, забезпечують захист прав і законних інтересів громадян та господарюючих суб'єктів, а також державних органів при дотриманні ними зобов'язань у сфері митної справи, питання про те, віднести митні органи України до правоохоронних чи ні, не так вже й просто. З цього приводу при прийнятті Митного Кодексу України розгорілася дискусія. У той же час митні органи виконують функції дізнання у справах про порушення митних правил, мають право застосовувати примус і накладати стягнення відповідно до чинного законодавства, застосовують низку характерних для правоохоронних органів процедур (особистий догляд, передогляд). Ми підтримуємо позицію

науковців, що митні органи, згідно їх організаційно-правового статусу, відносяться до правоохоронних органів.

Митна система України є загальнодержавною системою, яка складається з митних органів та спеціалізованих митних установ і організацій.

Митним кодексом України законодавчо визначені принципи митного регулювання, якими керуються митні органи. Так, митне регулювання здійснюється на основі принципів: виключної юрисдикції України на її митній території, виключної компетенції митних органів України щодо здійснення митної справи, законності, єдиного порядку переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, системності, ефективності, додержання прав та гарантованих законом інтересів фізичних та юридичних осіб, гласності та прозорості. До того ж такі принципи митного регулювання, як законність, системність, ефективність, додержання прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, що охороняються законом, гласність та прозорість, є конституційними загальноправовими принципами діяльності будь-якого органу державного управління, тому вони також є принципами діяльності митної служби за всіма напрямками, у тому числі за напрямом взаємодії з підприємствами.

Таким чином, митні органи – це спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи, на які відповідно до Митного Кодексу України та інших нормативно-правових актів покладено безпосереднє здійснення митної справи. У чинному законодавстві чітко акцентується увага на належності митних органів до системи органів виконавчої влади, наявності у них спеціальних повноважень та їх функціональному призначенні. Особливість місця митних органів у системі органів виконавчої влади визначається, насамперед, метою створення, функціонування та характером виконуваних завдань і функцій. Саме це й обумовлює специфіку діяльності митних органів, аналогів якої в державі немає.